

Література

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти в Україні. Історія. Теорія : підручник / Анатолій Миколайович Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
2. Куземко Л.В. Підготовка вчителя початкової школи до реалізації індивідуального підходу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.psyh.kiev.ua/Куземко_Л.В._Підготовка_вчителя_початкової_школи_до_реалізації_індивідуального_підходу
3. Хомич Л. О. Професійно-педагогічна підготовка вчителя початкових класів: монографія / Л. О. Хомич. – К. : Магістр-S, 1998. – 200 с.

УДК: [78:792]:373.3.011.3-052

КОРМОШ М. В., КАЧУР М.М.
Мукачівський державний університет,

РІЗНОВИДИ ФОРМ МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Оновлення педагогічного мислення в наш час зорієнтовано на гуманізацію всієї системи виховання, відродження культурних традицій. Головною тенденцією у розвитку особистості є звернення до її естетичної свідомості, творчого потенціалу з максимальною повнотою розуміння прекрасного. Саме активне сприйняття і проникнення у світ музично-театрального мистецтва збагачує духовне життя дитини, розвиває її творчі здібності, сприяє творчому самовираженню особистості через власну художньо-пізнавальну діяльність. Знайомство з театральним мистецтвом через участь у театральному учнівському колективі здатне створити умови для розвитку творчої активності школярів. Музично-театральна діяльність, як складова всієї системи виховної роботи, має важливе значення для розвитку культури особистості, її всебічного розвитку.

Як зазначають Л. Паньків, О. Чурікова-Кушнір, музично-театральна діяльність – це одиниця життя, опосередкована психічним віддзеркаленням, реальною функцією якого є орієнтація суб'єкта в реальному світі. На думку науковців, саме ця діяльність забезпечує самореалізацію особистості у творчому пошуку, що поєднує її інтелектуальний та емоційно-образний потенціал, спрямований на реалізацію природних здібностей школяра. В музично-театральній діяльності особливо яскраво розкриваються природні потреби школярів, зокрема, в активній діяльності вони виступають в нових соціальних амплуа, займають ролі, які відрізняються від ролі вчителя[2, с.248].

Музично-театральна діяльність може проявлятися у різних формах: опері-грі, театралізованій грі, грі-драматизації, театралізованому читанні, інсценізації змісту художніх творів тощо.

Опера-гра – це синтетичний вид діяльності молодших школярів. Участь у оперних постановках надає величезні можливості для перших творчих проявів дітей. Під умілим керівництвом дитина відчує радість пізнання, усвідомить себе особистістю, відкриє прекрасне в мистецтві і житті. Важливо, щоб робота над конкретною оперою не мала короткочасний характер, щоб театр працював

на перспективу, тоді майстерність учасників постійно зростатиме. Керівник має дотримуватись ряду важливих особливостей у роботі над компонентами вистави (вокал, сценічні рухи, сценічна мова, декорації, костюми, грим).

Театралізована гра полягає у відтворенні учнем-«актором» дій певного персонажа. Це не тільки виключно наслідування та імітація, але й вільна творча побудова, яка спирається на вихідні уявлення дитини про поведінку. Гра озброює вихованця способами активного відтворення моделювання за допомогою зовнішніх, предметних дій такого змісту, якими і в інших умовах не має можливості по-справжньому оволодіти.

Гри-драматизації полягають у зображенні, розігруванні в особах літературних творів зі збереженням послідовності епізодів. Сюжет гри, послідовність подій, ролі, вчинки, мова героїв визначаються текстом літературного твору. Дітям необхідно дослівно запам'ятати текст, усвідомити перебіг подій, образи героїв казки чи оповідання і зобразити їх саме такими, якими вони є у творі. Літературний твір своїм змістом визначає, які дії необхідно виконувати учневі-актору, однак не містить вказівок щодо їх втілення (рухів, інтонації, міміки). Такий різновид музично-театральної діяльності допомагає усвідомити ідею твору, його художній зміст, вчить дітей виражати свої почуття, сприяє розвитку пам'яті, художньо-образного мислення, вияву самостійності, творчості у виборі виражальних та зображальних засобів для створення конкретного образу.

Театралізоване читання – це різновид музично-театральної діяльності, де, як правило, діє група читців-оповідачів, кожен з яких як би веде свою тему, розповідає про події, пов'язані з якимось одним героєм, а в окремі моменти діє безпосередньо від імені цього героя (наприклад, виконує танець, співає).

Інсценізація змісту художніх – виконання «в ролях» невеликих віршів, п'єс, окремих уривків з повістей з використанням музичного супроводу. Діти по-своєму намагаються відтворити образ закладений у художньому творі, найбільш точніше відтворити поведінку персонажа, його емоційний стан у гармонійній єдності з музичним супроводом. Така форма музично-театральної діяльності сприяє розвитку емоційно-почуттєвої сфери, вміння вживатися в певну роль, спонукає до пошуку тих засобів, які допоможуть юному актору яскраво розкрити свого персонажа.

Таким чином, різні форми музично-театральної діяльності дітей сприяють розвитку художньо-образного мислення, активізують пізнавальні процеси, збагачують почуттєву сферу, посилюють емоційність сприймання, стимулюють розвиток творчих здібностей, уяви, фантазії. Також, процес музично-театральної творчості збагачує художньо-естетичний досвід школярів. Тому вибір музичного театру у навчально-виховному процесі є найбільш ефективним засобом формування художньо-творчого потенціалу учнів молодшого шкільного віку.

Література

1. Федотова А. О. Музичний театр як засіб формування художньо-творчого потенціалу молодших школярів / А. О. Федотова // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. - 2015. – Вип. 125. – С. 379-382

2. Чурікова-Кушнір О., Паньків Л. Музично-театральна діяльність як одна з форм позакласної виховної роботи /Ольга Чурікова-Кушнір, Людмила Паньків // Проблеми підготовки сучасного вчителя: збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [ред. кол. : Побірченко Н. С. (гол. ред.) та ін.]. - Умань : ФОП Жовтий О. О., 2013. - Випуск 8. – Частина 1. – С.245-250.

УДК 378.015.31:159.9

КРІЧФАЛУШІЙ Я., ЛАЛАК Н. В.
Мукачівський державний університет

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК КАТЕГОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

У зв'язку із упровадженням у практику освіти суб'єкт-суб'єктної педагогічної парадигми особлива увага приділяється теоретичному аналізу і обґрунтуванню механізмів становлення учителя як суб'єкта педагогічної діяльності. Загальна феноменологія культури вчителя знайшла своє відображення у працях О.Барабанщикова, В.Беспалько, В.Гриньової, М.Кларіна, М.Крилова, О.Мудрика, Л.Нечипоренко, А.Овчиннікової, В.Сластьоніна, Л.Хомич, Л.Хоружої, Є.Шиянова, Н.Щуркової та ін. Ученими розкрито зміст, механізми, тенденції та умови формування окремих її складових: духовної культури (Є.Артамонова, І.Бех, Б.Братусь, В.Зінченко, Б. Нечипоров, Н.Щуркова), методологічної (І.Зязюн, В.Краєвський, В.Тамарін, О.Ходусов), морально-етичної (Є.Богданов, Е.Гришин, Є.Силяєва), комунікативної (О.Мудрик), технологічної (М.Левіна), валеологічної (І.Бердніков), інформаційної (О.Єршов, Н.Мінаков), проектної (Л.Гур'є, А.Криуліна), екологічної (С.Глазачов), фізичної культури (М.Віленський) та ін. У зв'язку з підготовкою учителя початкової школи досліджено його методичну (І. Артем'єва) та естетичну культуру (Л.Гарбузенко), культуру розумової праці (І.Ігнатова), педагогічного спілкування (І. Комарова), технологічну (М.Николаєва), комунікативну (В.Садова) та інформаційну культуру (І.Смирнова) та ін.

Важливо, що культура вчителя у всьому розмаїтті методологічних підходів до її прояву визнається одним із новоутворень, що формується у процесі підготовки педагога до професійно-педагогічної діяльності, поряд із готовністю, компетентністю, педагогічною майстерністю, професіоналізмом тощо. Поняття «загальна культура», «педагогічна культура», «професійна культура» використовуються у наукових і навчально-методичних джерелах для характеристики особливостей діяльності вчителя чи його особистості.

Професійно-педагогічна культура – це особливий різновид педагогічної культури, в якому сконцентровано досвід спеціальної інституціолізованої суспільної практики організації навчання і виховання підростаючого покоління у закладах освіти для задоволення конкретних потреб певного суспільства, способів реалізації освітньо-педагогічної діяльності, соціальних вимог, що її унормовують, та способів оволодіння певною діяльністю. На відміну від педагогічної культури, носієм, джерелом створення і відтворення професійно-

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>